

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med dette lovforslag ønsker regeringen at imødekomme den kritik, der har været af, at reglerne i lov om social service om omsorgspligt og indgreb i selvbestemmelsesretten, ikke i tilstrækkelig grad har sikret at personer, der på grund af betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, fx på grund af demens, er ude af stand til at tage vare på sig selv, kan opnå den omsorg og pleje, som er nødvendig. Der henvises til forarbejderne til lov nr. 392 af 2. juni 1999 om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (L 195 1998-1999): Folketingstidende 1998-1999, Till. A 4631, Till. A 4600, FF 4861, Till. B 1050, FF 6942, FF 7037, Till. C 646.

1. Baggrunden for forslaget

Der er i 2001/2002 gennemført en evaluering af, hvordan reglerne om magtanvendelse hidtil har virket i praksis i kommuner og amter. Desuden har flere Sociale Nævn gennemført praksisundersøgelser.

Evalueringen viste bl.a., at reglerne om alarm- eller pejlesystemer samt om optagelse i særligt botilbud uden samtykke på nogle områder har givet anledning til visse problemer i praksis.

1.1. Alarm- eller pejlesystemer (§ 109 a)

Evalueringen viste, at muligheden for anvendelse af alarm- eller pejlesystemerne ikke i løbet af lovgivningens første år har haft den nødvendige gennemslagskraft og tilsigtede effekt.

Det skyldes ifølge evalueringen bl.a. manglende kendskab til reglerne om brugen af alarm- eller pejlesystemer. Der er fortsat problemer med, at især demente forlader boligen uden efterfølgende at kunne finde tilbage, så de må eftersøges af politiet og i enkelte tilfælde bliver fundet for sent.

Kriterierne for at kunne anvende alarm- eller pejlesystemer er restriktive. Betingelserne for at kunne anvende disse systemer opleves af personalet som for restriktive. Dette har medført, at kommunerne og amts-

kommunerne ofte ikke har opnået den ønskede godkendelse til foranstaltningen i ankesystemet.

Det er et kommunalt eller amtskommunalt ansvar at sørge for, at beboerne i botilbud får den pleje og omsorg, som de har behov for, herunder også at sørge for at der fortages en kvalificeret og sikker drift samt administration af botilbudene til den pågældende personkreds. Det skal samtidig hermed sikres, at de omhandlede personer på den ene side ikke tilbageholdes ulovligt og på den anden side får den nødvendige hjælp og støtte, så de ikke kommer til skade. For at kommunerne eller amtskommunerne kan levere denne opgave, er det vigtigt, at de har de fornødne redskaber hertil, uden at det går ud over retssikkerheden for den enkelte.

De ansvarlige kommunale eller amtskommunale myndigheder samt ledelsen og personalet i plejehjem og botilbud har i flere tilfælde givet udtryk for, at de i lovgivningen ikke har de tilstrækkelige redskaber til at kunne håndtere de situationer, hvor forskelligt rettede hensyn skal varetages. Samtidig opleves kriterierne for at kunne anvende de eksisterende redskaber særdeles restriktive.

1.2. Fastholdelse (§ 109 b)

Også kriterierne for at kunne fastholde en person er restriktive. I evalueringsundersøgelsen er det blevet fremhævet, at det i visse særlige tilfælde er problematisk, at man ikke kan yde den påkrævede og nødvendige omsorg især i hygiejnesituationer, hvis personen fysisk modsætter sig dette.

1.3. Flytning (§ 109 e)

Flytning af bl.a. demente har været genstand for en offentlig debat, ligesom der har været sat spørgsmålstegn ved grænserne for, hvornår det offentlige kan tvangsflytte væsentligt psykisk svækkede personer, som lever under ringe forhold i eget hjem.

Det har i denne debat primært drejet sig om inhabile demente personer, der forholder sig passivt til en flytning og hvor det i nogle situationer har været vanskeligt at gennemføre en flytning, selvom formålet var at